

ЦВЕТАН СЕВЕРСКИ ЧАСЪТ ЗА ОТМОРА

chitanka.info

След като свърши задължителните занимания по висша кибернетика, космическа механика, кибробионика, телемеханика, плазмена химия; след като приключи магнетофонния запис на домашните по десетте предмета за утрешния ден, момчето можеше да избере една игра и да започне „часът за отмора“.

С какво да започне?

Вчера например момчето беше играло на „Роботостроене“. Е, наистина правилникът разрешаваше да се монтират само роботи от типа „играчки“, но и те вършат работа. Могат да прожектират приключенски филми, да разказват вълшебни приказки с гласа на истинска стара баба, да допълват тайно бурканите със сладко, да възстановяват счупените прозорци преди собственикът да ги е показал на таткото, да превръщат обраните вече овощни дървета в зрели и отрупани с плод дървета. Тук всеки бере спокойно и колкото си иска — няма кой да го хване. За това се грижи системата за осигуряване. В тази игра обаче има едно неудобство: колкото и да си ял от черешите на съседа например, изключиш ли копчето „игра — роботостроене“, стомахът ти автоматически се оказва празен. Налага ти се да извадиш от хладилника сандвич и да си хапнеш вече реално.

Да не говорим за игрите от серията „летателни средства“. Всяко дете може да прави малки самоуправляеми авиационни модели, развиващи фантастични скорости. Подобни модели пикират не по-зле от изстребителите, кабрират изненадващо и остро, кацат върху всякакъв терен. Могат още да пренасят малкото братче на стотици километри и после да го връщат, а то да казва: „Нормален полет!“

Всеки ден момчето трябваше да играе „часа за отмора“, вечер да разказва в резюме на своите родители резултатите от тези игри. Понеже то, както всички деца по Земята, избираше игрите си според настроението, днес след като беше изиграло вече „роботостроене“ и имаше приятел при себе си, с лека тъга си помисли, че всички тези игри са му познати. И са му омръзнали. Всяка една има скала с надпис „сигурност на резултата — 100%“. В никакъв случай не може да се развали дадена игра.

След въздишката на момчето киберът помръдна смутено антените си, сложи ръка на рамото на своя приятел и рече:

— Може би трябва да разгърнем някой нов, непознат правилник.

— Не — промълви момчето. — Трябва сами да измислим някаква игра.

Киберът светна уплашено очи. Момчето не придаде на този факт никакво внимание, затвори инструкцията „Игрите на съвременното дете“ и скочи на крака. Почувствува ненадейно прилив на енергия, прииска му се да потича навън.

— Да се надбягваме — предложи на кибера.

Старт! И двамата се понесоха. Тих и галещ ветрец развяваше фосфорната риза на момчето, свиреше в ушите му, оставяше ситни капки върху металното тяло на робота — може би от дъха на момчето.

Финалът пресякоха заедно. Всеки казваше, че другият бил пръв.

— Кибере — каза момчето. — Видя ли ризата ми как се развяваше? Ако направим нещо по-леко от нея и го пуснем, дали ще...

— Ще бъде много забавно — изрече с нескрито вълнение роботът.

— Мисля, че мога да направя това нещо — каза момчето. — Дай ми хартия, тресчици... Какво е това тресчици ли? Да помислим. Моля те, донеси една овехтяла рамка от кварталната картинна галерия. Сетих се как ще издяламе тресчици. Това не е кражба, не се бой. Остави уставите на роботите! Нали си ми приятел?

Момчето го погали по металната глава, каза му нещо тихо на ухото и след малко роботът тръгна. Останало само, момчето взе да тананика някаква стара песничка, научило я от едно историческо предаване по мегавизията.

След няколко минути роботът пристигна с подръчните материали.

— Трудничко ще е — каза той, като остави в краката на момчето две рамки от стари картини, хартия и някакво кълбо конци.

— Ще го измайсторим — рече с вдъхновение момчето и сложи един молив зад ухото си.

Киберът мръдна и двете си антени от учудване.

С ножче с едно пиронче, с четири гладко издялани тресчици, с малко хартия и с един дълъг конец хвърчилото след два часа потене беше готово.

Момчето прокара ръкав по челото си, плю върху боклука в краката си, погледна своя приятел и се засмя. В усмивката му цъфтеше върхово човешко удоволствие.

— И вятърът е чуден! — възкликна киберът, като че разбираше от ветрове. — Духа отдолу нагоре.

Момчето се засмя и извика:

— Тичай след мен и опъвай конеца!

Хвърчилото набра височина и увисна. Изду коремче и се заклати под някакъв си свой ритъм, който според робота не би могъл да се изчисли. Момчето махна с ръка и се засмя на глас.

— Отново след мен! — викна то и се понесе по широката поляна.

Дълго тичаха двамата приятели. И увлечени в играта, не усетиха кога слънцето залезе и трябваше да се качат на ескалаторите за към града.

Вечерта, когато умореното и доволно момче разказа как е преминал денят, майката, почервеняла от яд, едва се въздържаше да не избухне, бащата се усмихваше иронично.

— Три часа, изгубени с една проста игра! Това даже не е игра — авторитетно рече бащата.

— Играта не е проста — обидено каза момчето. — Аз я измислих.

— Измислил си я? — недоумяваше майката. — Ти се гордееш, че си измислил игра с някакво си глупаво хвър... как беше там...

— Но аз наистина го измислих — настояваше момчето. — Тази игра ми харесва, защото е моя и ми доставя радост.

— Твоя? — попита бащата. — Сигурен ли си?

Той разгъна някаква микролента, постави я на проявителя и момчето прочете: „1950 година. Лято. Откъс от книга... Децата от махалата често правеха хвърчила. Пускаха ги високо и подгонени от вятъра, тичаха до насита. Така и не забелязваха кога слънцето преваляше Гостилския баир и вечерта подкарваше добитъка и хората към село...“

— Видя ли? — запита майката. — Твоето глупаво хвър... хвърчило е било правено още преди сто и петдесет години... И тази игра може да задоволи само деца, които са имали с пет степени по-малки интелектуални възможности...

— И не само с пет степени — тържествуваше бащата. — С десет даже, ако се съди по нивото на сегашните игри и съвременните умствени възможности на децата.

Момчето мълчеше, но усети, че му стана мъчно и въпреки че му се иска да изглежда мъж, трудно ще спре сълзите, които напиреха. Момчето с непреодолима болка си помисли, че утре и в други ден такъв лек и галещ вятър пак ще има...

Роботът стоеше до вратата като ненужна кукла и се чудеше да каже ли на родителите колко хубава беше играта на хвърчило, но се сети, че роботите-играчки нямат право да се намесват в хорските работи.

След малко родителите му изключиха напрежението — пилеел излишна енергия. После изпратиха момчето в кабинета пред електронноизчислителната машина, която трябваше да даде няколко отговора по възможните варианти на едно математическо уравнение от системата на ефектното програмиране в областта на икономиката. То трябваше да обобщи резултатите, да изготви най-добрия вариант — алгоритъм.

Някой би си помислил, че това е наказанието което трябваше да изтърпи момчето. Не, не беше наказание. От много отдавна наказанията са изхвърлени като възпитателна практика. Това беше просто игра, една от игрите пред вечеря.

Публикувано във вестник „Септемврийче“, брой 12/1972 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.